

MOTTATT - 4 JAN 2012

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Høringsinstansene

Deres ref

Vår ref
201102398

Dato

03 JAN 2012

Endringer i rovviltforskriften

1. Innledning

Miljøverndepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften).

Bakgrunnen for endringsforslagene er representantforslag 163 S (2010-2011) fra stortingsrepresentantene Martin Kolberg, Ketil Solvik-Olsen, Erna Solberg, Dagfinn Høybråten, Trygve Slagsvold Vedum, Bård Vegar Solhjell og Trine Skei Grande om endringer i forvaltningen av rovvilt. Forslaget ble behandlet av Stortinget 17. juni 2011, og et enstemmig rovviltforlik ble inngått (rovviltforliket 2011).

Oppfølging av rovviltforliket 2011 krever enkelte endringer i naturmangfoldloven, i rovviltforskriften og i kommentarene til rovviltforskriften. Departementet tar sikte på å fremme forslag til lovendring som følge av rovviltforliket for Stortinget innen 1. april neste år. I dette høringsbrevet er det forslag til forskriftsendringer som følge av rovviltforliket 2011 som presenteres. En av forskriftsendringene er imidlertid allerede gjennomført, nærmere bestemt utvidelse av lisensfellingsperioden for bjørn. Denne forskriftsendringen trådte i kraft uten forutgående høring 6. juli 2011.

I høringsbrevet foreslås det endringer i rovviltforskriftens bestemmelser om bestandsmål for bjørn. Videre foreslås det endringer når det gjelder forvaltningsmyndigheten for bjørn. Høringsbrevet inneholder også en redegjørelse for vurderingen av måloppnåelse for bjørn.

Nedenfor følger en nærmere omtale av forslagene. Eventuell uttalelse til forslagene bes

sendt til Miljøverndepartementet, Avdeling for naturforvaltning, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo innen 1. april 2012. I tillegg bes uttalelsene sendt pr. e-post til Solveig.Paulsen@md.dep.no.

Liste over høringsinstansene ligger ved. Instansene bes vurdere om forslagene bør forelegges for eventuelle underordnede organer.

2. Bestandsmålet for bjørn

Gjeldende rett

Bestandsmålet for ulike rovviltarter er fastsatt i rovviltforskriften § 3. Det fremgår av § 3 første ledd første punktum at det nasjonale bestandsmålet for bjørn i Norge er 15 ynglinger årlig. Videre fremgår det av forskriften § 4 at de 15 ynglingene skal fordeles på landets forvaltningsregioner for rovvilt på følgende vis:

Region 5 - Hedmark: 3 ynglinger av bjørn

Region 6 - Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag: 4 ynglinger av bjørn

Region 7 - Nordland: 2 ynglinger av bjørn

Region 8 - Troms og Finnmark: 6 ynglinger av bjørn.

Departementets forslag

Det fremgår av rovviltforliket pkt. 2.1.3 og 3.1 at bestandsmålet for bjørn skal settes til 13 årlige ynglinger. Det nasjonale bestandsmålet skal altså reduseres med to ynglinger. Stortinget har imidlertid ikke tatt stilling til hvilken region eller regioner som skal få redusert regionalt bestandsmål for bjørn.

Departementet har innhentet en faglig vurdering fra Direktoratet for naturforvaltning om dette spørsmålet. Departementet har også mottatt innspill fra enkelte instanser.

Bestandssituasjonen

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Departementet har i sin behandling av saken i hovedsak lagt til grunn, når det gjelder kunnskap om brunbjørnens bestandssituasjon og effekter av påvirkninger, informasjon fra Rovdata og Det skandinaviske bjørneprosjektet. Departementet viser til at Rovdata årlig rapporterer

om bestandsstatus for gaupe, jerv, ulv og brunbjørn gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt. Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåket ved å analysere DNA fra innsamlede ekskrementer og hår, og resultatene gjør det mulig å slå fast hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelingen mellom hanner og hunner. Brunbjørn er kategorisert som sterk truet iht. norsk rødliste for arter 2010. I 2010 ble det identifisert 166 ulike individer av brunbjørn i Norge, hvorav 53 binner og 113 hannbjørner. Ti av de 166 individene som ble påvist i 2010 ble registrert døde i løpet av året. Bestandsmålet for brunbjørn er gitt i antall årlige ynglinger, og på grunnlag av en beregningsmetode utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet, beregner Rovdata med utgangspunkt i DNA-resultatene hvor mange ungekull av brunbjørn som årlig blir født i Norge. I 2010 ble det beregnet at det mest sannsynlig ble født seks (6,2) kull med bjørneunger på landsbasis. I forvaltningsregionene 5 (Hedmark), 6 (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag), 7 (Nordland) og 8 (Troms og Finnmark) er det beregnet henholdsvis 1.3, 2.3, 0.1 og 2.4 ynglinger av brunbjørn i 2010. Beregningsmodellen er nærmere beskrevet i Rapport 2010 – 3 fra Det skandinaviske bjørneprosjektet: Bjørnens status og økologi i Skandinavia, og Bioforsk rapport vol. 6, Nr. 49, 2011: Populasjonsovervåking av brunbjørn 2009-2012.

Etter departementets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig kunnskap om bestandssituasjonen for brunbjørn og effekten av påvirkninger, jf. § 8. Det foreligger også betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, jf. § 10, i form av statusrapporter og annen vitenskapelig informasjon fra Det skandinaviske bjørneprosjektet, om bestandsstørrelse og bestandsutvikling, lovlig og ulovlig jakt m.m. Undersøkelser fra Sverige viser at ulovlig jakt kan påvirke bjørnestammen lokalt i enkelte områder, men den samlede belastningen på brunbjørn er i hovedsak knyttet til skadefelling og lisensfelling. Miljøforvaltningen har således god kunnskap om den samlede belastningen på bjørnestammen.

Arealbehov

Det skandinaviske bjørneprosjektet har gjort beregninger over behov for areal innenfor kjerneområder for binner som kreves for å oppnå bestandsmålene for årlige ynglinger i de fire forvaltningsregionene hvor det er fastsatt regionalt bestandsmål (tabell 1). Beregningene viser at arealbehovet for å oppnå bestandsmålene innenfor hver region er utgjør en svært liten del av regionens totale areal. Det totale arealbehovet for hele det norske bestandsmålet er ikke større enn at det i sin helhet kunne oppfylles innenfor forvaltningsregion 5 (Hedmark). Arealbehov og arealbegrensninger er derfor ikke noe som departementet legger vekt på i den nye fordelingen av bestandsmålet for bjørn.

Tabell 1. Anslag over behov for areal innenfor kjerneområder for binner som kreves for å oppnå målene for årlige ynglinger i forvaltningsregioner for rovvilt med mål for årlige ynglinger.

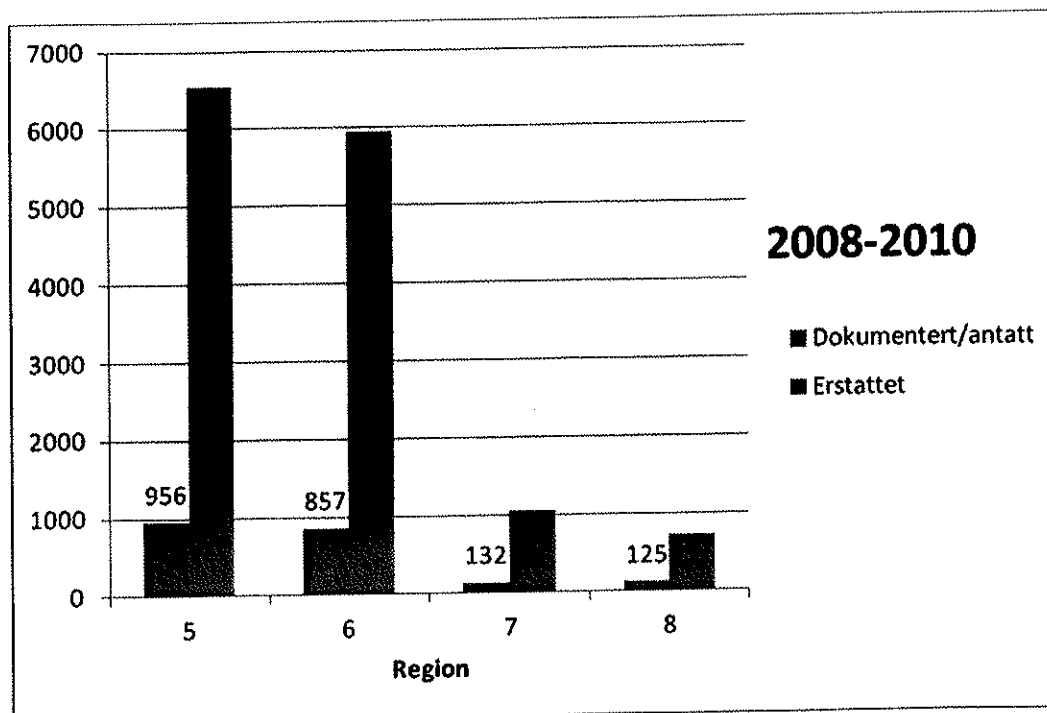
Region	Mål	Antall binner	Antall bjørn	Areal (km ²)		
				Behov	Total	% av region
5	3	17-22	34-44	1100-2200	27 400	4-8
6	4	22-30	44-60	1500-3000	56 385	2-5
7	2	11-15	22-30	1500-3000	38 460	4-8
8	6	34-45	68-90	4500-9000	74 486	6-12

Kilde: Rapport 2010 – 3 fra Det skandinaviske bjørneprosjektet. Bjørnens status og økologi i Skandinavia.

Skadesituasjonen

Skadene på beitedyr forvoldt av bjørn varierer mye, både mellom år og områder. Bjørn er ikke regnet for å være en vesentlig skadevolder på tamrein, og hoveddelen av skadene skjer på sau. I 2010 ble det eksempelvis erstattet ca 4700 sau som drept av bjørn og 56 tamrein på landsbasis (figur 1). Videre er det slik at det er påvist og erstattet et langt større antall sau som drept av bjørn i forvaltningsregion 5 og 6 enn i region 7 og 8 (tabell 2). Samtidig er effekten av å redusere bestandsmålet i region 5 og 6 på skadeomfanget i prioriterte beiteområder svært usikker. Hoveddelen av bjørneskadene i disse regionene er ikke koblet til binner med unger i yngleområdene, men skyldes streifende hannbjørn som i all hovedsak er født utenfor regionens yngleområder. Å redusere bestandsmålet for bjørn med 1 yngling i en region vil ha en begrenset effekt når det gjelder antall individer som produseres i regionen.

Kullstørrelsen hos bjørner kan variere fra en til fire unger. Det Skandinaviske bjørneprosjektet opplyser at dødeligheten første leveår er om lag 40-50 %. Binner etablerer leveområde i nær tilknytning til sine mødre. Det er derfor i all hovedsak hannbjørner som utvandrer over lengre distanser, som gjør skade i prioriterte beiteområder. Tettheten av bjørn i det prioriterte yngleområdet i en region vil være høyere med et høyere bestandsmål, men på bakgrunn kullstørrelse, dødelighet og kjønnsfordeling i bjørnekull vil forskjellen i antall utvandrende hannbjørner til prioriterte beiteområder være begrenset.

Figur 1. Antall sau dokumentert eller antatt som bjørnedrept og antall sau erstattet som drept av bjørn 2008-2010; aktuelle regioner. Kilde: Rovbase.

Tabell 2. Dokumenterte bjørneskader på sau/tamrein 2009-2010, hhv. innenfor og utenfor prioritert yngleområde for bjørn.

	Dokumenterte bjørneskader på sau/tamrein 2009-2010	
	Innenfor prioritert yngleområde	Utenfor prioritert yngleområde
Region 5	218	446
Region 6	226	467
Region 7*	82	2
Region 8	0	68

Kilde: Rovbase

* Yngleområde for bjørn i region 7 ble endret i mars 2011.

Tid til måloppnåelse

Av tabell 3 fremgår det antall år det vil ta å nå bestandsmålet for bjørn nasjonalt samt regionalt for de regioner hvor det er fastsatt regionalt bestandsmål. Beregningene viser at det er i region 7 og 8 man må forvente at det vil ta lengst tid å nå de fastsatte regionale bestandsmålene for bjørn. I Nordland er det slik at det i tallene som er lagt til grunn for beregningene ikke finnes noen binner, og det er derfor heller ikke estimert noe tid til måloppnåelse. Region 8 er den regionen med nest lengst tid til måloppnåelse.

Tabell 3. Antall år det ville ta før de politiske målene for yngling av bjørn er oppnådd i forvaltningsregionene for rovvilt og hele Norge samlet, gitt maksimal tilvekst i bjørnестammen, d.v.s. med minimal dødelighet forårsaket av mennesker. Det er ikke tatt hensyn til innvandring fra nabolandene.

Område	2009 nivå	Mål	År til måloppnåelse	
			16% årlig vekst	14% årlig vekst
Region 5	1,39	3	5	6
Region 6	2,32	4	4	4
Region 7	0	2	-	-
Region 8	2,03	6	8	9
Region 8	2,46 (2008 nivå)	6	6	7
Norge	5,73	15	7	8

Kilde: Rapport 2010 – 3 fra Det skandinaviske bjørneprosjektet. Bjørnens status og økologi i Skandinavia. Rapporten er fra før rovviltforliket 2011 og tar utgangspunkt i et nasjonalt bestandsmål på 15 årlige ynglinger, ikke 13.

Departementet legger vesentlig vekt på hvor lang tid det er beregnet til oppnåelse av de regionale bestandsmålene, og foreslår at bestandsmålet for bjørn reduseres med én yngling i region 7 og én yngling i region 8. På bakgrunn av bjørnens spredningsbiologi, der økningen i binneutbredelsen skjer langsomt og er nært knyttet til utbredelsen i våre naboland, vil det ta relativt lang tid å nå det nasjonale bestandsmålet i Norge. En reduksjon av bestandsmålet i region 7 og 8 vil sannsynligvis føre til en raskere oppnåelse av det nasjonale bestandsmålet for bjørn.

Det viktigste motargumentet slik departementet vurderer det er at det er påvist og erstattet et langt større antall sau som drept av bjørn i forvaltningsregion 5 og 6 enn i region 7 og 8 (tabell 2). Effekten av å redusere bestandsmålet i region 5 og 6 er imidlertid, som tidligere nevnt, svært usikker, og departementet finner derfor ikke grunn til å gi skadeomfanget avgjørende betydning i denne saken. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (jf. representantforslag 163 S (2010-2011)), og departementet legger derfor i denne sammenheng liten vekt på de skader som er påvist og erstattet innenfor regionenes prioriterte yngleområder for bjørn.

Konkret foreslår departementet følgende endringer i rovviltforskriften:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

”I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn.”

§ 4 skal lyde:

”§ 4. Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene

Det skal være åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser

[...]

- g) Region 7 – Nordland: 10 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 1 *yngling* av bjørn
- h) Region 8 – Troms og Finnmark: 10 ynglinger av gaupe – hvorav 4 i Finnmark, 10 ynglinger av jerv – hvorav 3 i Finnmark og 5 ynglinger av bjørn.”

3. Forvaltningsmyndighet for bjørn

Gjeldende rett

I hver forvaltningsregion for rovvilt skal en rovviltnemnd ha hovedansvaret for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn og ulv, jf. rovviltforskriften § 5 første ledd. Det fremgår av rovviltforskriften § 7 første ledd at rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt når bestanden av den enkelte art ligger på/over de fastsatte bestandsmålene for regionen. For en rovviltnemnd som nemnda i region 5 – Hedmark, for eksempel, innebærer dette at nemnda får myndighet til å fatte vedtak om felling av bjørn når det regionale bestandsmålet på tre ynglinger av bjørn er nådd. Nemndens myndighet skal for bjørn og ulv baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt (Rovdata). Dersom det regionale bestandsmålet ikke er nådd, ligger myndigheten hos Direktoratet for naturforvaltning, etter rovviltforskriften § 13.

Departementets forslag

Det fremgår av rovviltforliket pkt. 2.1.3 at i tillegg til at rovviltnemndene skal ha forvaltningsmyndighet når de regionale bestandsmålene er nådd, skal nemndene få slik myndighet for bjørn når antallet ynglinger på nasjonalt nivå når 10 eller mer. Dette gjelder imidlertid ikke dersom det foreligger særskilte grunner for noe annet.

Når antall ynglinger på nasjonalt nivå blir 10 eller mer, skal altså en rovviltnemnd få forvaltningsmyndighet for bjørn selv om bestandsmålet for bjørn ikke er nådd i vedkommende forvaltningsregion. Unntak gjøres dersom det foreligger særskilte grunner. Hva man fra Stortingets side har ment med ”særskilte grunner” er ikke nærmere angitt i forliksteksten. Eksempler på slike grunner kan imidlertid være at bjørnebestanden i en region ligger svært langt under det regionale bestandsmålet og/eller at bjørnebestanden pga særskilte omstendigheter er særlig krevende å forvalte i en periode i en region.

Antall ynglinger av bjørn på nasjonalt nivå i 2010, basert på data om ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt (Rovdata), er beregnet til seks (6,2).

Departementet foreslår at det inntas en bestemmelse i rovviltforskriften om at rovviltnemndene har forvaltningsmyndighet for bjørn når antallet ynglinger på nasjonalt nivå er 10 eller mer. Videre foreslår departementet en bestemmelse om at Miljøverndepartementet kan beslutte unntak fra dette dersom det foreligger særskilte grunner. En slik bestemmelse ivaretar Stortingets intensjon om at forvaltningsmyndigheten ikke overføres når det foreligger "særskilte grunner", samtidig som det etter departementets syn er hensiktsmessig at ansvaret for å foreta en slik vurdering i forskriftsteksten plasseres hos et konkret organ, i dette tilfelle Miljøverndepartementet.

Konkret foreslår departementet følgende endringer i rovviltforskriften § 7 første ledd:

"Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. *Videre har rovviltnemnden vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge. Miljøverndepartementet kan beslutte unntak fra bestemmelsen om vedtaksmyndighet for bjørn dersom det foreligger særskilte grunner.* Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt."

I rovviltforliket pkt 2.1.3 står det at det påhviler Miljøverndepartementet et særskilt ansvar å følge opp at vedtak gjort av rovviltnemndene er innenfor Norges internasjonale forpliktelser. Videre heter det at Miljøverndepartementet skal gi retningslinjer til de regionale rovviltnemndene der bestandsmålene ikke er nådd.

Teksten her gjelder de saker der nemndene får myndigheten før bestandsmålet er nådd på bjørn. Dette vil være det eneste tilfelle hvor nemndene får myndighet før bestandsmålet er nådd regionalt. Miljøverndepartementet vil utarbeide slike retningslinjer som nevnt i forliksteksten og legge disse inn i kommentardelen til rovviltforskriften.

4. Vurdering av måloppnåelse for bjørn

Etter rovviltforliket fra 2004 ble dokumenterte ynglinger av brunbjørn lagt til grunn i vurderingen av måloppnåelsen av bestandsmålet for arten. Å basere overvåkingen av brunbjørn på dokumenterte ynglinger er en utfordring. Brunbjørner ligger i hi i den perioden av året der sporsnø kan benyttes til overvåking. Brunbjørner er sky dyr, som ikke observeres ofte, og som ligger i dagleie store deler av dagen. Dersom observasjoner av binner med unger likevel blir gjort er det vanskelig å se forskjell på

årsunger og fjorårsunger. Fra norsk forskning utført på 1970- og 1980-tallet vet man at ukritisk bruk av publikums observasjoner av binner med årsunger kan føre til en overestimering av antallet. Videre er brunbjørner utsatt for infanticid (ungedrap), der hannbjørner dreper unger de ikke er i slekt med. Dette fører til avgang og er en feilkilde når man utover i sesongen skal dokumentere hvor mange ynglinger som kommer ut av hiet om våren. Å basere vurdering av bestandsmål på antall dokumenterte ynglinger innebærer derfor muligheter både for overestimering og underestimering. I perioden fra 2004 til 2009 hadde man kun dokumentert 6 ynglinger av bjørn til sammen (ingen i 2004 og 2005, 3 i 2006 og 1 i 2007, 2008 og 2009).

I 2006 ble det i overvåkingsprogrammet iverksatt innsamlinger og analysering av DNA-materiale fra brunbjørn i deler av landet, og fra og med 2009 er dette gjennomført landsdekkende årlig. Dette gir oss mulighet til å finne ut av hvor mange brunbjørner som minimum har vært innom Norge i løpet av en sesong. Siden overvåkingen rapporterer om antall individer, mens bestandsmålet er uttrykt i antall ynglinger, fikk Det skandinaviske bjørneprosjektet i oppdrag å utvikle en ny modell for å beregne sannsynlig antall ynglinger ut fra tallet på registrerte binner. I mai 2010 leverte Det skandinaviske bjørneprosjektet en simuleringsmodell som kan benyttes til dette formålet. Modellen benytter data fra DNA-analysene og parametre fra den svenske bjørnestammen som Det skandinaviske bjørneprosjektet har studert over lang tid (Bischof, R & Swenson, J.E., 2010, Estimating the number of annual reproductions based on the number of female brown bears documented in Norway in 2008 and 2009). Modellens formål er å beregne antall og lokalisering av årlige ynglinger fra de binnene som er dokumentert i Norge. Etersom binnene i Norge finnes i grensetraktene til våre naboland, justerer modellen for andelen av binnenes hjemmeområder som er utenfor Norge. Modellen gjør det mulig for Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt) å estimere antall ynglinger hvert år, og gjør overvåkingen uavhengig av informasjon om dokumenterte ynglinger. Denne modellen og resultatene fra og med 2008 ble lagt til grunn for Stortingets arbeid med rovviltforliket.

Miljøverndepartementet legger den nye modellen og resultatene fra denne til grunn for vurdering av måloppnåelse for brunbjørn. For 2010 ble det registrert 53 binner gjennom DNA-materiale, og gjennom modellen for estimering av antall ynglinger av brunbjørn ble det estimert at det hadde vært 6,2 ynglinger nasjonalt i 2010. Tallet for antall ynglinger fra modellen er justert antall ynglinger der det er tatt hensyn til at flere av binnene er registrert i grenseområdene til våre naboland. Modellen avløser den tidligere metoden med dokumenterte antall ynglinger. Den vitenskapelige modellen representerer den best mulig tilgjengelige kunnskapen om antall årlige ynglinger av bjørn i Norge. Dette er også i tråd med naturmangfoldloven § 8 hvor det blant annet fremgår at *offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon (...)*.

Antall hannbjørner

Kunnskapen vi har om utvandringmønsteret og sosial organisering for brunbjørn forklarer hvorfor vi i store deler av Norge har en skjev kjønns sammensetning av

brunbjørn. Som hos de fleste andre pattedyr er det hannen som beveger seg lengst fra morens hjemmeområde hos brunbjørnen. Unge radiomerkede hannbjørner fulgt i Det skandinaviske bjørneprosjektet vandret gjennomsnittlig 108 km fra morens hjemmeområde (maksimumsavstand 467 km), mens unge radiomerkede binner vandret gjennomsnittlig 16 km (maksimumsavstand 90 km). De fleste unge binner etablerer sine hjemmeområder delvis innenfor sine mødres hjemmeområder, spesielt i områder med tett brunbjørnbestand. Det finnes ingen slike mønster hos hanner. Det meste av utbredelsesområdet for brunbjørn i Norge ligger i randsonen av utbredelsesområdet for brunbjørnbestanden i våre naboland, og det er derfor flere hannbjørner enn binner i Norge slik bestandssituasjonen er nå. Unntaket er i forvaltningsregion 8 (Finnmark og Troms fylker), der det er registrert omtrent like mange hanner som binner.

Iht. rovviltforliket punkt 3.1 skal det tilstrebes et jevnere forhold mellom binner og hannbjørner enn i dag og det settes et tak på antall hannbjørner slik at det ikke skal overstige 1,5 ganger antallet binner. Miljøverndepartementet legger til grunn at resultatene fra DNA-analysene av bjørn som rapporteres av Rovdata i april hvert år, er det nærmeste vi kommer å vite hvor mange brunbjørner vi har i Norge. Disse resultatene legges derfor til grunn når man vurderer hvorvidt man har flere hannbjørner enn 1,5 ganger antallet binner som rovviltforliket legger en føring om. Følgelig legger Miljøverndepartementet til grunn at det basert på bestandssituasjonen i 2010 er en målsetting om et tak på 80 hannbjørner med utgangspunkt i de 53 registrerte binnene. For å nå målet om ikke å ha mer enn 1,5-antallet hanner i forhold til binner må man i mange områder øke uttaket av hannbjørner, men som det understrekes i forliket skal dette uttaket ikke skje ved at hannbjørn tas innenfor binneområdene.

Hvor mange bjørner tilsvarer 13 ynglinger?

For vurdering av måloppnåelse for brunbjørn legger Miljøverndepartementet til grunn at best mulig tilgjengelig kunnskap skal benyttes. Dette innebærer at den vitenskapelige modellen, som blant annet baseres på DNA-resultater fra årlige innsamlinger av biologisk materiale fra bjørn i Norge, skal benyttes for å estimere antall ynglinger hvert år og avgjøre om bestandsmålet for brunbjørn er nådd.

Miljøverndepartementet viser til at modellen for estimering av antall ynglinger av brunbjørn kan benyttes for å finne antall binner per yngling, og at denne faktoren varierer mellom år. For 2009, der 49 binner ble registrert gjennom DNA-materialet, er det estimert 5,73 ynglinger i Norge. Dersom man ikke justerer antallet ynglinger med hensyn til andelen av binneres hjemmeområder som er utenfor Norge, blir resultatet for 2009 7,5 ynglinger. Dette tilsvarer 6,5 binner per yngling.

I rovviltforliket punkt 3.1 sier Stortinget at antall binner settes til 6,5 per yngling. Faktoren kan legges til grunn for å finne ut om lag hvor mange bjørner man forventer å ha ved måloppnåelse på 13 årlige ynglinger av brunbjørn. Med en faktor på 6,5 binner per yngling er det forventet at man har om lag 85 binner ved 13 ynglinger. Dersom

estimeringen i modellen basert på DNA-resultatene viser at det kreves mer enn 85 binner for at bestandsmålet skal nås, vil faktoren 6,5 binner per yngling ikke kunne overstyre slik at 13 ynglinger ikke nås.

Dersom man legger faktoren på 6,5 binner per yngling til grunn, og ikke benytter modellen for å estimere antall ynglinger, vil en kjent forekomst på 53 binner gjennom DNA-resultatene i Norge i 2010 gi et resultat på 8 ynglinger. Miljøverndepartementet legger til grunn at best mulig tilgjengelig kunnskap skal benyttes, noe som i dette tilfellet innebærer at den vitenskapelige modellen som blant annet baseres på DNA-resultater fra årlige innsamlinger av biologisk materiale fra bjørn i Norge benyttes.

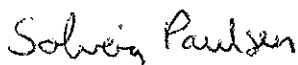
5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet kan ikke se at forslaget til forskriftsendringer vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Avslutningsvis vil departementet kort nevne et annet pågående forskriftsarbeid. Direktoratet for naturforvaltning har høsten 2011 gjennomført høring av endringer i forskrift 22. mars 2002 nr 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst (utøvelsesforskriften). Endringene kan også berøre utøvelse av lisensfelling. Høringsdokumenter og høringssvar sendt elektronisk er tilgjengelig på <http://www.dirnat.no/content/500042398/Horing-pa-revisjon-av-forskrift-om-utovelse-av-jakt-felling-og-fangst>. Tema som er behandlet i høringen omfatter blant annet bruk av bås til fangst av gaupe, endring i regler for registrering som lisensjeger, samt krav til ferdigheter for lisensjakt på bjørn. Eventuell endring i utøvelsesforskriften § 13 om vilkår for deltakelse i lisensfelling, vil medføre endring også i rovviltforskriften siden samme bestemmelse er nedfelt her.

Med hilsen

Brita Slettemark (e.f.)
avdelingsdirektør

Solveig Paulsen
seniorrådgiver

I forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene

Det skal være åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser

[...]

- g) *Region 7 – Nordland*: 10 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 1 yngling av bjørn
- h) *Region 8 – Troms og Finnmark*: 10 ynglinger av gaupe – hvorav 4 i Finnmark, 10 ynglinger av jerv – hvorav 3 i Finnmark og 5 ynglinger av bjørn.

§ 7 første ledd skal lyde:

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Videre har rovviltnemnden vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge. Miljøverndepartementet kan beslutte unntak fra bestemmelsen om vedtaksmyndighet for bjørn dersom det foreligger særskilte grunner. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Høringsinstanser

Direktoratet for naturforvaltning
Finansdepartementet
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk
Foreningen våre rovdyr
Fremtiden i våre hender
Fylkeskommunene
Fylkesmennene
Greenpeace Norge
Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunenes sentralforbund
Landbruks- og matdepartementet
Miljøstiftelsen Bellona
Natur og ungdom
Norges Bondelag
Norges Jeger og Fiskerforbund
Norges Miljøvernforbund
Norges Naturvernforbund
Norges Skogeierforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Sau og Geit
Norske Reindriftssamers landsforbund
Norskog
Rovviltneemnda i region 1 v/ Fylkesmannen i Rogaland
Rovviltneemnda i region 2 v/ Fylkesmannen i Buskerud
Rovviltneemnda i region 3 v/ Fylkesmannen i Oppland
Rovviltneemnda i region 4 v/ Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Rovviltneemnda i region 5 v/ Fylkesmannen i Hedmark
Rovviltneemnda i region 6 v/ Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Rovviltneemnda i region 7 v/ Fylkesmannen i Nordland
Rovviltneemnda i region 8 v/ Fylkesmannen i Troms
Reindriftsforvaltningen
SABIMA
Sametinget
Statskog
Utmarkskommunenes sammenslutning
WWF - Norge